

ОСІННІЙ ЯРМАРОК

Дарунки осені

Ось і настала найбагатша пора року — осінь. По садках червоніють соковиті яблука, підставляють сонцю свої золотаві боки груші, немов дорогі прикраси, звисають виноградні грона. На городах з-під великих, вже трохи посохлих листочків визирають гарбузи, кавуни, дині.

- *Які ще фрукти та овочі досягають восени?*
- *Що ще нам подарувала осінь?*
- *Яких осінніх дарунків ми особливо чекаємо? Чому саме їх?*
- *Як називають осінь? Чи можна назвати її чарівницею? Чому?*

Усі ці чудові дари не лишаються по садках та городах, люди з радістю збирають врожай, складають його до комор або везуть на ярмарок продавати.

- *Які дарунки осені ви вже збирали? Розкажіть про це.*

Тож, гайда на ярмарок! Там і Дмитрик з друзями зустрінемо! Їм подобається бувати в цікавих місцях. А тут можна не лише купити чи продати що завгодно, а й побачити багато нового й дивовижного, послухати народні пісні, взяти участь у розвагах, зустріти майстрів найрізноманітніших мистецтв.

Смачні гостинці

Ось і Дмитик! Заховався від сонця під широкими крисами рогозового бриля, ще й гарбузику капелюха приміряє, щоб не перегрівся. А скільки всього він привіз! Хотите трохи пограти? Я загадаю щось із Дмитрикового врожаю і плесну в долоні стільки разів, скільки складів у цьому слові, а ви спробуйте відгадати. Плесь-плесь-плесь! Ви-но-град! Або со-няш-ник! Плесь-плесь! Гар-буз! А тепер ви.

- *Порахуйте, чого більше у Дмитрика: овочів чи фруктів.*
- *А погляньте, яких веселих друзів зробив собі Дмитрик, щоб не нудьгувати! Які овочі стали йому у пригоді?*
- *Покажіть свій улюблений плід. Згадайте, що до вподоби вашим рідним та близьким.*
- *Який смачний гостинець ви привезли б з ярмарку мамі чи бабусі?*

Прислухайтесь! Чуєте? Дмитрик наспівує веселу пісеньку: коли людина робить улюблену справу, почуває себе трішечки святково, невимушено, немов душа співає!

- *Яку пісеньку ви почули?*
- *Можливо, Дмитрик співає цю пісеньку? Чому саме вона йому зараз пригадалася?*

ХОДИТЬ ГАРБУЗ ПО ГОРОДУ

Українська народна пісня

Ходить гарбуз по городу,
Питається свого роду:
— А чи живі, чи здорові,
Всі родичі гарбузові?

Обізвалась жовта диня,
Гарбузова господиня:
— Іще живі, ще здорові
Всі родичі гарбузові!

Обізувались огірочки,
Гарбузові сини й дочки:
— Іще живі, ще здорові,
Всі родичі гарбузові!

Обізувались бурячки,
Гарбузові своячки:
Іще живі, ще здорові
Всі родичі гарбузові!

Обізвалась бараболя,
А за нею ще й квасоля:
— Іще живі, ще здорові
Всі родичі гарбузові!

Обізувався старий біб:
— Я піддержав увесь рід,
Ой ти, гарбузе, ти перистий,
З чим тебе ми будем їсти?

— Миска пшона, шматок сала, —
От до мене вся приправа!

Сподобалася пісенька? Спробуйте інсценувати її. Придумайте, як краще зробити персонажів віршованої історії.

- *Яких іще родичів гарбузових ви знаєте?*

- *Хто є найближчими родичами гарбуза? Чому ви так вважаєте?*

У веселого гончаря

Ходімо подивимось, що ще цікавого є на ярмарку! Ось майстер-гончар формує глечик на гончарному крузі. Чи ж не диво, як під вправними пальцями грудка глини перетворюється на рівненькі стінки посудини?

- *А ви ліпили колись із глини? Що саме?*
- *Яка вона на дотик? Чим відрізняється від піску? Пластиліну?*
- *Складно чи легко зробити з неї посуд чи іграшку?*
- *Зможете із заплющеними очима відрізнити глину від пластиліну та піску? На що саме ваші долоньки звернуть увагу?*

Погляньте-но, хто допомагає гончареві прикрашати вироби. Це ж наш друг Петрик!

- *Які вироби вже побували в його руках, а які ще треба оздобити?*

А що це за дивні фігури стоять на прилавку гончаря? Одразу й не збагнеш — посуд це чи іграшки. Ручки глека перетворюються на руки якогось чоловічка, що взяв їх у боки, ніби зараз затанцює. Не стане йому на заваді й кругленьке черевце, підперезане широким поясом з дивним візерунком. А на голові у цього веселуна капелюшок-кришечка. І сусіда в нього такий самий танцюрист, підняв догори руку-носіка.

- *Давайте й ми з вами намалюємо, а ліпше — зліпимо з глини чи пластиліну посуд у вигляді фантастичних істот.*
- *Про них і казку можна скласти. Спробуєте?*

Тепер переведіть погляд на найвищу полицку біля гончаря.

- *Які вироби на ній стоять? Із чого вони зроблені?*
- *Як називається розпис, яким їх прикрашено?*
- *Дізнайтеся, що має зробити майстер, аби посуд служив довго.*
- *Чи є у вас вдома такий посуд? Як і коли ви його використовуєте?*

Біля музичного прилавка

Рушаймо далі. Наступний продавець — музика.

- *Назвіть інструменти, які він привіз на ярмарок.*
- *Які з них струнні, а які духові? Чи є ударні?*
- *Які інструменти схожі між собою? Чим саме? Як можна назвати одразу їх усі? А чим вони відрізняються?*
- *З чого виготовлені інструменти?*
- *Пригадайте, як вони звучать.*
- *На яких можете спробувати заграти ви?*

Давайте пограємо у гру. Я гратиму на одному з інструментів, але він невидимий, а ви спробуйте здогадатися, який саме інструмент у мене в руках. А тепер навпаки: ви гратимете, а я — відгадуватиму.

- *Що бажає купити Настя?*

- *Як ви гадаєте, про що вона розпитує майстра?*
- *Які ввічливі слова вживає дівчинка?*
- *Про що слід дізнатися у продавця, перш ніж зробити покупку?*
- *Ви колись купували щось самі? Розкажіть, як це відбувалося.*

Влаштуємо власний ярмарок. Нехай один із вас буде продавцем і приготує музичні інструменти чи інші товари на продаж. А решта будуть покупцями. Намалюйте собі гроші й вирушайте за покупками: розглядайте товари на ярмарку, дізнавайтеся про ціни.

- *Чи достатньо у вас грошей, щоб купити те, що сподобалося?*
- *Що робити, якщо грошей замало?*
- *Чи можна домовитися з продавцем? Не забувайте слова подяки!*

Серед вишиваних див

А Катруся знайшла, де можна причепуритися! Гарну обрала вишиванку, ще й коралове намисто! А в майстрині-вишивальниці ще так багато чудових сорочок, рушників та скатертин!

- *А ви, діти, маєте вишиванки? Коли вдягаєте їх? Хто їх вишив чи купив для вас? Розкажіть, будь ласка.*

А що це в руках у майстрині? Вона й тут часу не гає — вишиває ще один гарненький рушничок.

- *А ви знаєте, які візерунки вишивають на українських сорочках?*
- *Які кольори обирають? Що означає кожний колір?*
- *Які частини сорочки зазвичай прикрашають?*

Спробуймо створити власні вишиванки. Працювати голкою вам ще заскладно, тож будемо “вишивати” паперові сорочки олівцями або фломастерами, згода?

Ще цікавинки...

А на ярмарку ще стільки цікавого! Ви помітили товари, до яких не дійшли наші друзі? Які чудові килими, вироби з лози та дерева!

- *Які народні умільці їх виготовляють?*

За всіма дивовижними товарами ми ледь не пропустили улюблену розвагу дітлахів — карусель. А ще на ярмарку грають музики й кобзарі, йдуть вистави пересувного театру, відбуваються різні змагання.

Пограймо і ми в українську народну гру “Перстенець”.

Сідайте рядком і складіть руки долоньками до купи. Хтось один відходить убік, а хтось затуляє між долонями перстенець (квіточку, листочок). Дитина, що відійшла, вертається, а гурт хором звертається до неї.

— Гадуль, гадуль, гадулька!
Десь там моя зозулька
По полю літала,
Золоте пір'я збирала.
Вий, вий, завивай!

Дитина вгадує, у кого перстенець, і каже:
— Ти, Оксанко, перстень дай!
І гра розпочинається знову.

- *А ви бували колись на ярмарку? Що цікавого там бачили? Чи купили щось? Розкажіть про свої враження.*

Вдосталь погостювали на ярмарку? Надивилися усіляких цікавинок? А тепер уявіть себе господарями ярмарку чи продавцями.

- *Який товар ви можете виготовити?*
- *Як оформите прилавок?*
- *Що промовлятимете, рекламуючи товар? Як зазиватимете покупців?*

І, звісно, усі чекають від ярмарку певного результату.

- *Чого саме від ярмарку чекаєте ви?*

Завдання 1 (робочий зошит, частина 1, с. 42)

Позначте символом ті малюнки, на яких зображений бажаний для вас результат ярмарку.

- *Поміркуйте, які результати ярмарку не можна потримати в руках, виміряти тощо? (Якщо дітям складно відповісти на це запитання, нагадайте, яким став їхній настрій після ярмарку, чого вони навчилися під час підготовки заходу, усміхнені обличчя гостей, їхню вдячність тощо).*
- *Який результат ярмарку найважливіший саме для вас? Чому?*